Giữ vững trận địa tư tưởng của Đảng trong bối cảnh bùng nổ thông tin và trí tuệ nhân tạo

Safeguarding the Party's ideological front amid the information explosion and artificial intelligence

TS. HÀ VĂN LUYẾN
Học viên Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh; Email: havanluyen@gmail.com

Ngày nhận bài: 16/6/2026 Ngày phản biện: 03/7/2026 Ngày duyệt đăng: 20/10/2026
Chủ đề của bài viết thuộc lĩnh vực: Lý luận chính trị

Tóm tắt: *Sự bùng nổ của Internet, trí tuệ nhân tạo đặt ra những thách thức mới đối với công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Các thế lực thù địch triệt để lợi dụng không gian mạng, công nghệ số và AI để đẩy mạnh các hoạt động xuyên tạc, gây nhiễu loạn thông tin và làm suy giảm niềm tin xã hội. Bài viết phân tích những biến đổi của môi trường tư tưởng trong kỷ nguyên số, nhận diện các phương thức chống phá mới mang tính "chiến tranh nhận thức", đề xuất giải pháp nhằm giữ vững trận địa tư tưởng của Đảng, củng cố niềm tin của Nhân dân.*
Từ khoá: *Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; trí tuệ nhân tạo; chiến tranh nhận thức; không gian mạng; niềm tin xã hội.*

Abstract: *The rapid expansion of the Internet and artificial intelligence (AI) poses new challenges to efforts to defend the Party's ideological foundation. Hostile forces are exploiting cyberspace, digital technologies, and AI to intensify distortion campaigns, create information disorder, and undermine public trust. This article analyzes changes in the ideological environment in the digital age, identifies emerging forms of subversion characterized by "cognitive warfare", and proposes solutions to safeguard the Party's ideological front and strengthen public trust.*
Keywords: *defending the Party's ideological foundation; artificial intelligence; cognitive warfare; cyberspace; public trust.*

1. Đặt vấn đề

Lịch sử phong trào cộng sản, công nhân quốc tế và thực tiễn cách mạng Việt Nam đã chứng minh sự vững mạnh của một đảng cầm quyền phụ thuộc vào đường lối chính trị đúng đắn, tổ chức bộ máy chặt chẽ và trước hết vào nền tảng tư tưởng kiên định cùng sự gắn bó máu thịt với Nhân dân. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã căn dặn: "Đảng muốn vững thì phải có chủ nghĩa làm cốt, trong đảng ai cũng phải hiểu, ai cũng phải theo chủ nghĩa ấy. Đảng mà không có chủ nghĩa cũng như người không có trí khôn, tàu không có bàn chỉ nam" (Hồ Chí Minh, 2011, tập 2).

Đối với Đảng ta, "chủ nghĩa làm cốt" ấy chính là chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Trải qua lịch sử đấu tranh giải phóng dân tộc và bốn thập kỷ đổi mới, nền tảng tư tưởng ấy luôn là kim chỉ nam cho hành động của Đảng. Niềm tin và lý tưởng kiên định của hàng triệu đảng viên và quần chúng nhân dân đã trở thành sức mạnh vật chất, đưa đất nước từ một nước nghèo, bị chiến tranh tàn phá nặng nề trở thành nước đang phát triển có thu nhập trung bình cao, hội nhập sâu rộng và có uy tín ngày càng cao trên trường

quốc tế. Giữ vững trận địa tư tưởng, do đó, chính là bảo vệ cội nguồn sức mạnh nội sinh, bảo vệ sinh mệnh của Đảng và sự trường tồn của dân tộc.

Ngày nay, trận địa tư tưởng đã mở rộng mạnh mẽ sang không gian mạng. Việt Nam hiện có khoảng 85,6 triệu người dùng Internet, chiếm hơn 84% dân số (Trần Quý, 2026), với khoảng 79 triệu danh tính người dùng mạng xã hội (DataReportal, 2026). Môi trường đó mở ra điều kiện thuận lợi để lan tỏa chủ trương, đường lối của Đảng, đồng thời cũng bị các thế lực thù địch lợi dụng để xuyên tạc, chống phá với những phương thức mới dựa trên trí tuệ nhân tạo. Việc làm rõ nội hàm của giữ vững trận địa tư tưởng, nhận diện các phương thức chống phá mới và đề xuất giải pháp phù hợp vì thế có ý nghĩa cả về lý luận và thực tiễn.

2. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết được thực hiện trên cơ sở phương pháp luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và quan điểm, đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam về xây dựng Đảng và bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Bên cạnh đó, bài viết sử dụng kết hợp các phương pháp ngành và liên ngành như: phương pháp lịch sử - logic để hệ thống hóa và phân tích quá trình kiên định, giữ vững nền tảng tư tưởng của Đảng; phương pháp phân tích và tổng hợp để làm rõ nội hàm, yêu cầu đối với việc giữ vững trận địa tư tưởng trong kỷ nguyên số, làm rõ tác động của sự bùng nổ thông tin, trí tuệ nhân tạo, đồng thời nhận diện các phương thức chống phá nền tảng tư tưởng của Đảng mang tính "chiến tranh nhận thức"; phương pháp phân tích số liệu từ văn bản pháp luật, báo cáo của cơ quan chức năng và các bài viết khoa học để minh chứng cho các nhận định; phương pháp diễn dịch, quy nạp nhằm bảo đảm tính khoa học và logic của vấn đề.

Các phương pháp nêu trên giúp cho bài viết bảo đảm tính khoa học, tính Đảng và tính thực tiễn.

3. Kết quả nghiên cứu và thảo luận

3.1. Giữ vững trận địa tư tưởng của Đảng - yêu cầu sống còn trong kỷ nguyên số

Bước vào không gian phát triển mới, Đại hội lần thứ XIV của Đảng xác định mục tiêu chiến lược: "tự chủ chiến lược, tự cường, tự tin, tiến mạnh trong kỷ nguyên mới của dân tộc; thực hiện thắng lợi mục tiêu đến năm 2030 trở thành nước đang phát triển có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao; hiện thực hoá tầm nhìn đến năm 2045 trở thành nước phát triển, thu nhập cao" (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2026). Để hiện thực hóa mục tiêu đó, bên cạnh việc phát huy các nguồn lực kinh tế, khoa học, công nghệ và sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, việc giữ vững nền tảng tư tưởng của Đảng tiếp tục là nhân tố có ý nghĩa quyết định đối với sự ổn định chính trị và định hướng phát triển của đất nước.

Trong điều kiện hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, dưới tác động của công nghệ số, trí tuệ nhân tạo, cuộc đấu tranh trên không gian mạng không còn đơn thuần là cuộc cạnh tranh về thông tin mà đang ngày càng mang dáng dấp của một cuộc "chiến tranh nhận thức". Các thế lực thù địch không dừng lại ở việc xuyên tạc một chủ trương, chính sách hay phủ nhận một thành tựu cụ thể; mục tiêu sâu xa của chúng là từng bước làm xói mòn niềm tin chính trị, gây nhiễu loạn nhận thức xã hội, làm phai nhạt lý tưởng cách mạng và phá vỡ sự đồng thuận trong Nhân dân.

Trước yêu cầu đó, cần xác định rõ giữ vững trận địa tư tưởng của Đảng là bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trước các quan điểm sai trái, thù địch; đồng thời là giữ vững vai trò định hướng của Đảng trong đời sống tư tưởng xã hội; củng cố niềm tin chính trị của cán bộ, đảng viên và Nhân dân; bảo vệ hệ giá trị, lý tưởng cách mạng và sự đồng thuận xã hội; chủ động chiếm lĩnh không gian thông tin, nhất là không gian số, nhằm tạo môi trường thuận lợi cho việc lan tỏa thông tin chính thống và đấu tranh hiệu quả với các hoạt động xuyên tạc trong bối cảnh bùng nổ thông tin và trí tuệ nhân tạo. Những nội dung này gắn bó chặt chẽ, bổ sung cho nhau:

Một là, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trước các quan điểm sai trái, thù địch. Đây là nội dung cốt lõi, nhằm giữ vững vị trí chủ đạo của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong đời sống tinh thần của xã hội. Nghị quyết số 35-NQ/TW của Bộ Chính trị xác định bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng là nhiệm vụ quan trọng, sống còn, phải kết hợp chặt chẽ giữa "xây" và "chống", trong đó "xây" là cơ bản, chiến lược, lâu dài (Bộ Chính trị, 2018). Bảo vệ ở đây bao gồm cả kiên định những nguyên lý cơ bản và bổ

sung, phát triển lý luận từ thực tiễn đổi mới.

Hai là, giữ vững vai trò định hướng của Đảng trong đời sống tư tưởng xã hội. Khi mỗi người dân có thể tiếp cận cùng lúc rất nhiều nguồn tin, vai trò định hướng của Đảng được khẳng định chủ yếu bằng năng lực chủ động nêu vấn đề, dẫn dắt dòng thông tin, giải thích kịp thời, thuyết phục những vấn đề lớn của đất nước và những vấn đề người dân quan tâm. Nếu thông tin chính thống đến chậm hoặc thiếu sức thuyết phục, khoảng trống định hướng sẽ nhanh chóng bị các luồng thông tin khác chiếm chỗ.

Ba là, củng cố niềm tin chính trị của cán bộ, đảng viên và Nhân dân. Niềm tin chính trị là kết quả, đồng thời là thước đo hiệu quả của công tác tư tưởng. Đại hội XIV của Đảng xác định đây là Đại hội của "niềm tin son sắt vào con đường mà Đảng, Bác Hồ và Nhân dân ta đã lựa chọn" (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2026). Niềm tin ấy được bồi đắp trước hết bằng hiệu quả lãnh đạo, quản lý và sự gương mẫu của cán bộ, đảng viên.

Bốn là, bảo vệ hệ giá trị, lý tưởng cách mạng và sự đồng thuận xã hội. Lý tưởng độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội cùng các hệ giá trị quốc gia, văn hóa, gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam là nền tảng tinh thần của sự đồng thuận xã hội. Trên không gian mạng, các giá trị này chịu tác động thường xuyên của những trào lưu lối sống ngoại lai và các nội dung độc hại được thuật toán ưu tiên phân phối một chiều; khi hệ giá trị bị xói mòn, sự đồng thuận và ổn định chính trị cũng bị ảnh hưởng.

Năm là, chủ động chiếm lĩnh không gian thông tin, nhất là không gian số. Khi phần lớn người dân tiếp nhận thông tin hằng ngày qua mạng xã hội và tin sai sự thật có xu hướng lan truyền nhanh hơn tin đúng sự thật (Vosoughi và cộng sự, 2018), nơi nào thiếu vắng thông tin chính thống, nơi đó dễ bị thông tin sai lệch lấp đầy.

Sức mạnh của trận địa tư tưởng được khẳng định bằng các luận cứ lý luận, đồng thời phải được củng cố bằng kết quả phát triển đất nước, hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị và sự gắn bó mật thiết giữa Đảng với Nhân dân. Niềm tin xã hội chỉ thực sự bền vững khi được hình thành từ thực tiễn đời sống, từ năng lực lãnh đạo của Đảng, hiệu lực quản lý của Nhà nước và khả năng giải quyết những vấn đề mà người dân quan tâm. Nhận thức sâu sắc điều đó, Đại hội XIV của Đảng xác định nhiệm vụ trọng tâm là: "Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh toàn diện" (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2026); đồng thời "kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, quan liêu, tiêu cực, "tự diễn biến", "tự chuyển hoá" trong nội bộ" (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2026).

3.2. Tác động của bùng nổ thông tin và trí tuệ nhân tạo đối với môi trường tư tưởng xã hội

Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư - với nền tảng dữ liệu lớn (Big Data), vạn vật kết nối (IoT) và đặc biệt là trí tuệ nhân tạo (AI) - đang tạo ra sự chuyển dịch mang tính cấu trúc trong cách con người tiếp nhận, xử lý và truyền bá thông tin. Không gian mạng trở thành môi trường diễn ra song song các hoạt động kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, đồng thời là nơi diễn ra sự cạnh tranh quyết liệt về ý thức hệ và niềm tin chính trị. Văn kiện Đại hội XIV khẳng định quan điểm chỉ đạo: "Xác lập mô hình tăng trưởng mới, đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá, lấy khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số làm động lực chính" (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2026). Điều đó đòi hỏi công tác tư tưởng của Đảng cũng phải đổi mới tương ứng về tư duy và phương thức. Dưới tác động của bùng nổ thông tin và trí tuệ nhân tạo, môi trường tư tưởng xã hội biến đổi trên các phương diện chủ yếu sau:

Biến đổi thứ nhất là sự dịch chuyển trạng thái của môi trường thông tin từ "khan hiếm" sang "bùng nổ và dư thừa". Sự phong phú về thông tin không đồng nghĩa với sự gia tăng của chân lý. Thông tin đúng và sai, thật và giả, tích cực và tiêu cực luôn đan xen, cạnh tranh và tác động lẫn nhau. Thách thức lớn nhất hiện nay không còn là thiếu thông tin mà là khả năng nhận diện, kiểm chứng và lựa chọn thông tin. Khi tốc độ lan truyền vượt xa tốc độ kiểm chứng, nguy cơ nhiễu loạn nhận thức và lệch chuẩn thông tin ngày càng gia tăng.

Biến đổi thứ hai là sự thay đổi căn bản trong cấu trúc quyền lực truyền thông. Nếu trước đây các cơ quan báo chí chính thống giữ vai trò trung tâm trong việc sản xuất, xác thực và định hướng thông tin thì ngày nay, với sự phát triển của mạng xã hội, bất kỳ cá

nhân nào cũng có thể trở thành một chủ thể truyền thông. Ở Việt Nam, theo ước tính của DataReportal, riêng TikTok có khoảng 76,1 triệu người dùng từ 18 tuổi trở lên (DataReportal, 2026). "Sự dân chủ hóa" thông tin này mở rộng quyền tiếp cận thông tin của công dân nhưng đồng thời làm suy giảm đáng kể các cơ chế kiểm chứng truyền thống. Khoảng trống về thời gian trong quá trình xác minh và phản hồi chính là điều kiện thuận lợi để các luồng thông tin xấu độc len lỏi, tác động đến tâm lý xã hội.

Biến đổi thứ ba là sự can thiệp ngày càng sâu của các thuật toán vào quá trình tiếp nhận thông tin của con người. Những gì người dùng nhìn thấy trên các nền tảng số không hoàn toàn do họ lựa chọn, mà phần lớn được quyết định bởi các thuật toán phân phối nội dung. Các nền tảng xuyên biên giới liên tục thu thập dữ liệu hành vi, phân tích sở thích, thói quen của người dùng nhằm đề xuất những nội dung có khả năng thu hút sự chú ý cao nhất. Quá trình này tạo ra hiện tượng "bong bóng lọc" (Pariser, 2011) và "buồng vang thông tin" (Sunstein, 2017), khiến người dùng chủ yếu tiếp xúc với những quan điểm tương đồng với nhận thức sẵn có, trong khi các góc nhìn khác biệt ngày càng bị thu hẹp.

Biến đổi thứ tư là sự xuất hiện của trí tuệ nhân tạo tạo sinh và công nghệ deepfake. Nếu như trước đây việc sản xuất thông tin giả đòi hỏi nhiều thời gian, nhân lực và kỹ thuật thì ngày nay, chỉ trong thời gian ngắn, các công cụ AI có thể tạo ra văn bản, hình ảnh, âm thanh và video với mức độ chân thực rất cao, làm mờ ranh giới giữa thật và giả. Để phòng ngừa nguy cơ này, Luật Trí tuệ nhân tạo số 134/2025/QH15 đã đặt ra yêu cầu gắn nhãn đối với sản phẩm âm thanh, hình ảnh, video được tạo ra hoặc chỉnh sửa bằng trí tuệ nhân tạo (Quốc hội, 2025b).

Những biến đổi đó tạo điều kiện để các thế lực thù địch đổi mới phương thức chống phá, đặt ra thách thức lớn đối với nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay.

3.3. Phương thức chống phá nền tảng tư tưởng của Đảng trên không gian mạng mang tính "chiến tranh nhận thức"

Đối với Việt Nam, các thế lực thù địch, phản động và cơ hội chính trị luôn xác định mặt trận tư tưởng là hướng tiến công trọng điểm, lâu dài. Nếu như trước đây các hoạt động chống phá chủ yếu được tiến hành thông qua các tổ chức phản động lưu vong, các đài phát thanh hay những tài liệu tuyên truyền từ bên ngoài, thì ngày nay không gian mạng đã trở thành địa bàn chủ yếu để triển khai "chiến tranh nhận thức", tức là sử dụng công nghệ số và trí tuệ nhân tạo để tác động có chủ đích vào cách con người tiếp nhận, cảm nhận và đánh giá sự việc. Phương thức chống phá này biểu hiện trên các hướng chủ yếu:

Thứ nhất, xuyên tạc, phủ nhận nền tảng tư tưởng của Đảng và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam. Thay vì công khai phủ nhận chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh bằng những luận điệu cực đoan, chúng thường sử dụng hình thức bình luận, phân tích, trao đổi học thuật hoặc các bài viết mang danh nghĩa "phản biện xã hội", "nghiên cứu độc lập", "góc nhìn khách quan" nhằm tạo cảm giác trung lập và khoa học. Thông qua việc cắt xén tư liệu lịch sử, bóp méo bối cảnh, chúng rêu rao rằng chủ nghĩa Mác - Lênin đã "lỗi thời" hoặc tìm cách đối lập tư tưởng Hồ Chí Minh với chủ nghĩa Mác - Lênin. Mỗi khi Đảng ban hành chủ trương lớn, chúng lập tức tìm cách diễn giải sai lệch.

Đối với Nghị quyết số 68-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế tư nhân (Bộ Chính trị, 2025), xuất hiện các luận điệu cho rằng Việt Nam đang "xoay trục" sang nền kinh tế thị trường tư bản chủ nghĩa, cần "xóa bỏ cái đuôi định hướng xã hội chủ nghĩa", hoặc đòi "Nhà nước hãy rút lui khỏi kinh tế, giao hết cho tư nhân" (Nguyễn Ly, 2025). Mục tiêu cuối cùng là thúc đẩy "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ và làm suy giảm niềm tin của Nhân dân đối với con đường phát triển của đất nước.

Thứ hai, lợi dụng các vụ việc tiêu cực, những hạn chế trong quản lý xã hội để bôi đen chế độ và chia rẽ mối quan hệ giữa Đảng với Nhân dân. Các vụ việc tham nhũng, tiêu cực, khiếu kiện, tranh chấp đất đai, các vấn đề môi trường hoặc những hạn chế trong quản lý nhà nước thường bị chúng lợi dụng để quy kết thành bản chất của chế độ. Từ sai phạm của một số cá nhân, chúng cố tình suy diễn thành sự tha hóa của toàn bộ hệ thống; từ những biện pháp xử lý vi phạm pháp luật, chúng xuyên tạc thành "đàn áp dân chủ" hoặc "vi

phạm nhân quyền". Khi Đảng và Nhà nước đẩy mạnh cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực với quyết tâm "không có vùng cấm, không có ngoại lệ", các thế lực thù địch lại xuyên tạc đây là biểu hiện của "đấu đá nội bộ", "thanh trừng phe phái". Trước thềm Đại hội XIV, nhiều video, bài viết trên Facebook, TikTok, YouTube sử dụng tiêu đề giật gân về "phe phái thắng thế", "nội bộ chia rẽ trước Đại hội XIV", tái sử dụng tư liệu cũ, cắt ghép hình ảnh lãnh đạo từ những sự kiện khác nhau để dựng chuyện tranh giành quyền lực (Thu Hường và Tâm Trang, 2025).

Thứ ba, sử dụng trí tuệ nhân tạo và công nghệ deepfake để ngụy tạo nội dung. Thông qua việc sao chép khuôn mặt, tổng hợp giọng nói và mô phỏng hành vi giao tiếp của các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, chúng tạo ra các video, bản ghi âm hoặc hình ảnh giả nhằm gây nhiễu loạn thông tin và dẫn dắt dư luận. Các kỹ thuật nhân bản giọng nói, tái tạo khuôn mặt lãnh đạo khiến tin giả lan nhanh hơn và khó kiểm chứng hơn. Các sản phẩm Deepfake thường được tung ra vào những thời điểm nhạy cảm như các kỳ đại hội đảng, các sự kiện chính trị quan trọng. Trước tính chất nguy hiểm của thủ đoạn này, Luật An ninh mạng số 116/2025/QH15 đã quy định nghiêm cấm việc sử dụng trí tuệ nhân tạo hoặc công nghệ mới để giả mạo video, hình ảnh, giọng nói của người khác trái pháp luật (Quốc hội, 2025a).

Thứ tư, thao túng dư luận xã hội thông qua mạng lưới tài khoản ảo và cơ chế lan truyền của nền tảng số. Thông qua các mạng lưới tài khoản ảo, các hội nhóm kín và các nhóm tài khoản hoạt động có tổ chức, chúng liên tục chia sẻ, bình luận và tương tác nhằm tạo ra cảm giác rằng những quan điểm sai trái đang đại diện cho số đông. Khi một thông tin được lặp đi lặp lại với tần suất cao, nhiều người dễ nhầm tưởng đó là sự thật hoặc là xu hướng chung của xã hội.

Chỉ tính riêng sáu tháng đầu năm 2025, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã chặn, gỡ khoảng 30.000 tài khoản đăng tải nội dung vi phạm, trong đó có các tài khoản phát tán thông tin sai sự thật về công tác nhân sự Đại hội XIV (Thu Hường và Tâm Trang, 2025). Kết hợp với hiệu ứng "buồng vang", một bộ phận người dùng có thể dần bị cực đoan hóa trong nhận thức, trở thành mắt xích vô tình tham gia vào quá trình lan truyền các quan điểm sai trái, thù địch.

Sự đa dạng và tinh vi của các phương thức chống phá nêu trên đòi hỏi công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng phải kiên định về nguyên tắc, đồng thời chủ động đổi mới tư duy, phương thức và phương tiện thực hiện.

3.4. Nâng cao hiệu quả bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong kỷ nguyên số và trí tuệ nhân tạo

Thời gian qua, công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trên không gian mạng đạt nhiều kết quả quan trọng. Hành lang pháp lý từng bước được hoàn thiện, từ Luật An ninh mạng năm 2018 (Quốc hội, 2018), Nghị định số 147/2024/NĐ-CP với quy định xác thực tài khoản mạng xã hội (Chính phủ, 2024) đến Luật An ninh mạng số 116/2025/QH15 và Luật Trí tuệ nhân tạo số 134/2025/QH15 cùng được Quốc hội thông qua ngày 10/12/2025. Riêng quý III năm 2025, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã xử lý hơn 12.200 thông tin xấu độc, trong đó Facebook chặn, gỡ 10.713 bài viết vi phạm (tỷ lệ 96%), YouTube gỡ 705 video (92%), TikTok chặn, gỡ 798 nội dung (97%) (B.S., 2025). Tính chung giai đoạn 2021 - 2025, tỷ lệ chặn, gỡ nội dung vi phạm trên ba nền tảng này đạt trên 92%; hơn 20 tỉnh, thành phố đã thành lập trung tâm hoặc tổ công tác xử lý tin giả, thông tin xấu độc (Vĩnh Xuân, 2025).

Tuy vậy, Hội nghị tổng kết công tác năm 2024 của Ban Chỉ đạo 35 Trung ương nhận định ý thức, trách nhiệm của một số cấp ủy, tổ chức đảng đối với nhiệm vụ này chưa cao; công tác tuyên truyền chưa thật sự hấp dẫn; việc đấu tranh, gỡ bỏ thông tin xấu độc có lúc chưa kịp thời; thông tin xấu độc tuy không nhiều nhưng tác động lớn đến tư tưởng của cán bộ, đảng viên và Nhân dân (Minh Anh, 2025).

Bên cạnh đó, niềm tin thường bị xói mòn từ những trải nghiệm thường ngày như thủ tục hành chính chậm trễ, cán bộ thiếu trách nhiệm khi giải đáp ý kiến của người dân, chính sách chưa được giải thích rõ ràng; khi cơ quan có trách nhiệm im lặng hoặc phản hồi chậm sẽ tạo ra khoảng trống cho các thông tin xuyên tạc. Điều đó cho thấy, bảo vệ nền tảng tư tưởng đòi hỏi kết hợp xử lý thông tin với nâng cao chất lượng thực thi chính sách và giải quyết những vấn đề bức xúc mà thực tiễn đang đặt ra.

Trên tinh thần đó, cần triển khai đồng bộ bốn nhóm giải pháp, bảo đảm kết hợp chặt chẽ giữa "xây" và "chống", giữa chủ động phòng ngừa với đấu tranh xử lý.

Thứ nhất, tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, nâng cao chất lượng thực thi chính sách, tạo nền tảng vững chắc cho công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng. Cần tiếp tục quán triệt và thực hiện hiệu quả các chủ trương, nghị quyết về xây dựng, chỉnh đốn Đảng; kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực; ngăn chặn, đẩy lùi các biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống và các biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ; hoàn thiện cơ chế kiểm soát quyền lực, đề cao trách nhiệm nêu gương của người đứng đầu.

Cùng với đó, cần đẩy mạnh công khai, minh bạch, thực hiện nghiêm trách nhiệm giải trình, giải quyết dứt điểm những vấn đề dân sinh bức xúc như đất đai, môi trường, thủ tục hành chính - những vấn đề thường bị các thế lực thù địch khai thác để xuyên tạc.

Thứ hai, đổi mới mạnh mẽ công tác tư tưởng theo hướng chủ động dẫn dắt nhận thức, phát hiện sớm và kịp thời lấp đầy khoảng trống thông tin. Công tác tư tưởng cần chuyển từ tư duy truyền tải thông tin một chiều sang tư duy tương tác, đối thoại và dẫn dắt dư luận xã hội. Cần hình thành cơ chế theo dõi, phân tích dư luận trên không gian mạng dựa trên dữ liệu để phát hiện sớm những vấn đề có nguy cơ tác động đến tư tưởng xã hội; từng bước xây dựng tiêu chí đo lường trạng thái dư luận và mức độ tin cậy đối với thông tin chính thống, làm căn cứ đánh giá hiệu quả công tác tư tưởng thay vì chỉ dựa vào số lượng tin, bài.

Đối với các vụ việc phức tạp, cần quy định rõ thời hạn cơ quan có trách nhiệm phải cung cấp thông tin ban đầu và cập nhật liên tục. Các sản phẩm truyền thông chính thống cần được đầu tư cả về nội dung và hình thức, phù hợp với thói quen tiếp nhận thông tin của các nhóm đối tượng khác nhau, nhất là thế hệ trẻ. Việc đấu tranh phản bác cần tiến hành theo hướng khoa học, thuyết phục, lấy sự thật, lý lẽ và thực tiễn làm cơ sở, nhằm giúp người dân hiểu đúng bản chất vấn đề và tăng cường khả năng tự bảo vệ trước các hoạt động thao túng thông tin.

Thứ ba, chủ động làm chủ công nghệ số, phân định rõ trách nhiệm và hoàn thiện thể chế bảo vệ an ninh tư tưởng trên không gian mạng. Cần đẩy mạnh nghiên cứu, ứng dụng trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn và các công nghệ phân tích thông tin để nâng cao năng lực giám sát, phát hiện, cảnh báo sớm và xử lý thông tin xấu độc, nhất là các sản phẩm Deepfake và các chiến dịch thao túng dư luận có tổ chức. Trách nhiệm cần được phân định rõ: cơ quan nhà nước cung cấp thông tin chính thống về lĩnh vực mình phụ trách; cơ quan báo chí kiểm chứng, phân tích, lan tỏa thông tin; lực lượng chuyên trách phát hiện, đấu tranh, xử lý vi phạm. Các doanh nghiệp cung cấp nền tảng số có nghĩa vụ gỡ bỏ, hạn chế nội dung vi phạm trong thời hạn luật định.

Theo Luật An ninh mạng năm 2025, thời hạn này là 24 giờ kể từ khi nhận được yêu cầu hợp pháp; đối với trường hợp khẩn cấp liên quan đến an ninh quốc gia, thời hạn rút xuống còn 6 giờ (Quốc hội, 2025a). Việc xử lý cũng cần phân theo mức độ: thông tin sai lệch do thiếu hiểu biết chủ yếu được giải thích, đối thoại; tin giả có chủ đích được kiểm chứng, đính chính công khai và yêu cầu gỡ bỏ; các chiến dịch có tổ chức xâm phạm an ninh quốc gia bị xử lý nghiêm theo pháp luật. Cùng với đó, cần sớm ban hành đầy đủ văn bản hướng dẫn thi hành Luật An ninh mạng năm 2025 và Luật Trí tuệ nhân tạo, nâng cao hiệu quả phối hợp với các nền tảng xuyên biên giới trên cơ sở tôn trọng pháp luật và chủ quyền số quốc gia.

Thứ tư, xây dựng "bản lĩnh số" cho cán bộ, đảng viên và Nhân dân, phát huy sức mạnh tổng hợp của toàn xã hội. Trong môi trường số, mỗi người dân là người tiếp nhận thông tin, đồng thời có thể trở thành người sản xuất, chia sẻ và lan truyền thông tin. Vì vậy, cần đặc biệt coi trọng việc nâng cao khả năng nhận diện tin giả, thông tin sai lệch và các thủ đoạn thao túng nhận thức trên không gian mạng; triển khai rộng rãi nội dung giáo dục kỹ năng số và văn hóa ứng xử trên môi trường mạng, phù hợp với từng nhóm đối tượng. Truyền thông chính sách cần được tiến hành ngay từ khâu xây dựng dự thảo, giải thích rõ mục tiêu, tác động của chính sách, tiếp thu và phản hồi công khai ý kiến của Nhân dân.

Đối với đội ngũ cán bộ, đảng viên, phải thường xuyên rèn luyện bản lĩnh chính trị, nêu gương trong

sử dụng mạng xã hội, chấp hành nghiêm kỷ luật phát ngôn và chủ động tham gia đấu tranh trên không gian mạng. Đồng thời, cần phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội, đội ngũ trí thức, văn nghệ sĩ, nhà khoa học, nhà báo và những cá nhân có uy tín trong cộng đồng trong xây dựng "thế trận lòng dân" trên không gian mạng.

4. Kết luận

Trong kỷ nguyên số, cuộc đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng thực chất là cuộc đấu tranh bảo vệ niềm tin, bảo vệ hệ giá trị và bảo vệ định hướng phát triển của dân tộc. Giữ vững trận địa tư tưởng của Đảng phải được tiếp cận một cách toàn diện, từ bảo vệ nền tảng tư tưởng đến củng cố niềm tin, bảo vệ hệ giá trị và chủ động chiếm lĩnh không gian số. Công nghệ có thể làm thay đổi cách thức tạo lập, truyền tải và tiếp nhận thông tin nhưng không thể làm thay đổi bản chất của sự thật; trí tuệ nhân tạo có thể tạo ra những thông tin, hình ảnh giả mạo nhưng không thể phủ nhận những thành tựu phát triển của đất nước và những giá trị đã được khẳng định bằng thực tiễn cách mạng Việt Nam.

Sức mạnh của nền tảng tư tưởng thể hiện ở khả năng tự vệ trước những luận điệu xuyên tạc, và sâu xa hơn, ở khả năng quy tụ lòng dân, tạo dựng đồng thuận xã hội và khơi dậy khát vọng phát triển đất nước. Khi niềm tin của Nhân dân tiếp tục được bồi đắp bằng những thành tựu đổi mới, bằng sự trong sạch của Đảng và hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị, các âm mưu chống phá trên không gian mạng sẽ khó có điều kiện tác động. Giữ vững nền tảng tư tưởng của Đảng vì thế là bảo vệ hiện tại, đồng thời là bảo vệ tương lai phát triển của đất nước và khát vọng vươn mình của dân tộc Việt Nam./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. B.S. (2025). Văn hóa số: Bài toán pháp lý về ứng xử trên không gian mạng, Báo Thanh tra điện tử, https://thanhtra.com.vn/van-hoa-the-thao-BE2162E3A/van-hoa-so-bai-toan-phap-ly-ve-ung-xu-tren-khong-gian-mang-fd59e0dc4.html

2. Bộ Chính trị (2018). Nghị quyết số 35-NQ/TW ngày 22/10/2018 về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới.

3. Bộ Chính trị (2025). Nghị quyết số 68-NQ/TW ngày 04/5/2025 về phát triển kinh tế tư nhân.

4. Chính phủ (2024). Nghị định số 147/2024/NĐ-CP ngày 09/11/2024 về quản lý, cung cấp, sử dụng dịch vụ internet và thông tin trên mạng.

5. Đảng Cộng sản Việt Nam (2026).Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật. Tập I, tr. 13, 82, 83, 84)

6. Hồ Chí Minh (2011). Toàn tập. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia, Tập 2, tr.289.

7. Minh Anh (2025). Ban Chỉ đạo 35 Trung ương tổ chức Hội nghị tổng kết công tác năm 2024, triển khai nhiệm vụ năm 2025, Báo Nhân Dân điện tử, https://nhandan.vn/ban-chi-dao-35-trung-uong-to-chuc-hoi-nghi-tong-ket-cong-tac-nam-2024-trien-khai-nhiem-vu-nam-2025-post856128.html

8. Nguyễn Ly (2025). Kinh tế tư nhân là động lực, không phải "chệch hướng" - Bài 1: Nhận diện các luận điệu xuyên tạc. Báo Công Thương, https://moit.gov.vn/bao-ve-nen-tang-tu-tuong-cua-dang/kinh-te-tu-nhan-la-dong-luc-khong-phai-chech-huong-bai-1-nhan-dien-cac-luan-dieu-xuyen-tac.html

9. Quốc hội (2018). Luật An ninh mạng số 24/2018/QH14 ngày 12/6/2018.

10. Quốc hội (2025a). Luật An ninh mạng số 116/2025/QH15 ngày 10/12/2025.

11. Quốc hội (2025b). Luật Trí tuệ nhân tạo số 134/2025/QH15 ngày 10/12/2025.

12. Thu Hường và Tâm Trang (2025). Nhận diện chiêu trò "chia rẽ nội bộ",Báo Sài Gòn Giải Phóng, https://www.sggp.org.vn/nhan-dien-chieu-tro-chia-re-noi-bo-post821415.html

13. Trần Quý (2026). "Người dùng thông thái" trên không gian mạng: Lá chắn bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng,Báo Thanh tra điện tử, https://thanhtra.com.vn/bao-ve-nen-tang-tu-tuong-cua-dang-B8FE11A45/nguoi-dung-thong-thai-tren-khong-gian-mang-la-chan-bao-ve-nen-tang-tu-tuong-cua-dang-49ad2eb78.html

14. Vĩnh Xuân (2025). Gỡ bỏ trên 92% thông tin xấu độc trên Facebook, YouTube, TikTok, Báo Sài Gòn Giải Phóng, https://www.sggp.org.vn/go-bo-tren-92-thong-tin-xau-doc-tren-facebook-youtube-tiktok-post830682.html

15.DataReportal (2026). Digital 2026: Vietnam, Kepios. https://datareportal.com/reports/digital-2026-vietnam

16. Pariser, E. (2011). The filter bubble: What the Internet is hiding from you, Penguin Press.

17. Sunstein, C. R. (2017). #Republic: Divided democracy in the age of social media, Princeton University Press.

18. Vosoughi, S., Roy, D., & Aral, S. (2018). The spread of true and false news online,Science, 359 (6380), 1146-1151.